

Klasa: UP/I 034-03/2012-01/006
Urbroj: 580-05/63-2012-015
Zagreb, 26. srpnja 2012.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja temeljem članka 31., članka 38. stavaka 5. i 7. te članka 58. stavka 2. točke 5. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja («Narodne novine», broj 79/2009), temeljem inicijative podnesene od strane poduzetnika LIDER EXPRESS d.o.o. sa sjedištem u Gornjem Sitnom, Ulica Sv. Roka 3., Žrnovnica, zastupan po punomoćnici [...] za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika CITY EX d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Donje svetice 40 zastupan po punomoćniku [...], temeljem odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: mr.sc. Olgica Spevec, predsjednica Vijeća, Mladen Cerovac, mag.iur., zamjenik predsjednice Vijeća, Milivoj Maršić, dipl.oec., Vesna Patrlj, dipl.iur. i dr.sc. Mirna Pavletić-Župić, članovi Vijeća, sa 113. sjednice, održane 26. srpnja 2012., donosi sljedeći

ZAKLJUČAK

Inicijativa se odbacuje jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti.

Obrazloženje

I. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 23. travnja 2012., sukladno članku 37. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/09; dalje: ZZTN), inicijativu poduzetnika LIDER EXPRESS d.o.o., sa sjedištem u Gornjem Sitnom, Žrnovnica, Ulica Sv. Roka 3, zastupanog po punomoćnici [...] (dalje: Lider Express) za pokretanje postupka utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja po službenoj dužnosti protiv poduzetnika CITY EX d.o.o. iz Zagreba, Donje Svetice 40, zastupanog po punomoćniku [...](dalje: City Ex).

Podnositelj inicijative, u bitnome, navodi kako je poduzetnik Lider Express kod Trgovačkog suda u Splitu registriran za djelatnost pružanja poštanskih usluga te kako za istu djelatnost ima dozvolu Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje: HAKOM). Također, poduzetnik Lider Express nalazi se na popisu davatelja poštanskih usluga kao davatelj univerzalnih poštanskih usluga te ostalih poštanskih usluga, kao i na popisu davatelja poštanskih i kurirskih usluga.

Poduzetnik Lider Express navodi kako poštanske usluge s dodatnom vrijednosti obavlja temeljem članka 10. stavka 2. i 3., uz primjenu članka 33. stavka 2. Zakona o poštanskim uslugama („Narodne novine“ broj 88/2009 i 61/2011), na način propisan odredbama tog zakona. Za obavljanje navedenih usluga sukladno zakonu, podnositelj inicijative navodi kako je uložio veliki trud i znatna sredstva. Nadalje, Lider Express navodi kako poduzetnik City Ex navedene usluge ne pruža sukladno zakonu, iako ih nudi u svojim ponudama te time nudi znatno nižu cijenu od tržišne.

U inicijativi podnositelj navodi da je nejasno kako se poduzetnik City Ex uopće nalazi na popisu HAKOM-a kao poduzetnik koji obavlja djelatnost ostalih poštanskih usluga, s obzirom na to da City Ex kao svoju djelatnost registriranu kod Trgovačkog suda u Zagrebu, uopće nema registriranu djelatnost pružanja ostalih poštanskih usluga.

Također, prema saznanjima Lider Expressa, poduzetnik City Ex svojim klijentima ne nudi potpunu poštansku uslugu s dodanom vrijednošću, odnosno usluge koje su propisane člankom 10. Zakona o poštanskim uslugama, poštanska usluge s dodanom vrijednošću, već dostavu vrši kao običnu univerzalnu uslugu, što je znatno jeftinije. Prema navodima Lider Expressa, poduzetnik City Ex određuje poštanske usluge ispod jedinične cijene koštanja i to s namjerom preuzimanja ili zadržavanja značajne tržišne snage na tržištu poštanskih usluga.

U svojoj inicijativi Lider Express navodi i kako je poduzetnik City Ex izabran na javnim natjecanjima kao najpovoljniji, iako mu je cijena znatno skuplja i ne ispunjava sve potrebne uvjete. Kao dokaz svojih tvrdnji, Lider Express navodi primjer natječaja koji je 17. listopada 2011. raspisao poduzetnik Zagrebački Holding d.o.o., Zagreb, a kao najbolji ponuditelj izabran je poduzetnik City Ex. Podnositelj inicijative smatra nejasnim kako je i zašto navedeni poduzetnik izabran kao najpovoljniji ponuditelj, kada isto društvo ne ispunjava osnovni uvjet za obavljanje predmetne djelatnosti, a to je registracija potrebnih djelatnosti kod Trgovačkog suda u Zagrebu.

Lider Express smatra da poduzetnik City Ex kao cijenu svoje usluge za dostavu zatvorenog dokumenta do 50g nudi cijenu od [...] kn, što je na granici rentabilnosti ukoliko se radi o pošiljkama s dodanom vrijednošću manjeg broja, a ukoliko se radi o običnim univerzalnim pošiljkama onda je isto s minimalnom rentabilnošću, pogotovo kod manjeg broja pošiljki.

Podnositelj inicijative spornim smatra i odnos poduzetnika City Ex i poduzetnika HP-Hrvatska pošta d.d. (dalje: HP d.d.), odnosno ugovor o pružanju poštanskih usluga u kojem je poduzetnik HP d.d. odabran kao podizvođač poduzetniku City Ex, iako HP d.d. svojim službenim cjenikom ima cijene znatno više od poduzetnika City Ex te im ne može konkurirati. Nastavno, Lider Express smatra nejasnim i početak suradnje poduzetnika City Ex i poduzetnika HP d.d. u odnosu na pružanje poslovnih usluga poduzetniku T-Hrvatski telekom d.d te je, prema njegovim navodima, ukupna cijena dostave pojedinih pošiljaka manja od usluge koju naplaćuje podnositelj.

Lider Express smatra da navedene nepravilnosti njima nanose znatnu štetu te da se u postupanju poduzetnika City Ex očituju zabranjeni sporazumi opisani u članku 8. ZZTN-a i zlouporaba vladajućeg položaja opisana u članku 13. ZZTN-a.

Sukladno ovlaštenju iz članka 32. stavka 1. točke b) ZZTN-a, Agencija je provela prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu, a sve u cilju utvrđivanja ima li u konkretnom slučaju dostatnih indicija za pokretanje postupka utvrđivanja zabranjenih sporazuma i zlouporabe vladajućeg položaja protiv poduzetnika City Ex po službenoj dužnosti u smislu članka 39. ZZTN-a, a primjenom članka 8. i 13. ZZTN-a.

Tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Lider Express se očitovao u više navrata i to podnescima zaprimljenim u Agenciji 14. lipnja 2012. i 4. srpnja 2012. U podnesku od 4. srpnja 2012. je, između ostalog, naveo i korisnike koje je City Ex preuzeo od poduzetnika Lider Express. Riječ je o tri poduzetnika i to: [...],[...] i [...]. Osim toga je naveo kako je po prijavi poduzetnika Lider Express, HAKOM donio rješenje kojim je utvrđeno da poduzetnik City Ex ne pruža poštanske usluge s dodanom vrijednošću sukladno članku 10. Zakona o poštanskim uslugama.

Tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Agencija je zatražila podatke i od HAKOM-a kako bi utvrdila tržišni udjel poduzetnika City Ex na tržištu pružanja poštanskih usluga.

Tako je od HAKOM-a podnescima zaprimljenim u Agenciji 5. srpnja 2012. i 23. srpnja 2012. prikupljen, između ostalog, popis davatelja poštanskih usluga na tržištu univerzalnih i ostalih poštanskih usluga te tržišni udjeli.

Na tržištu pružanja univerzalnih poštanskih usluga, za koje dozvole imaju HP d.d., Post d.o.o. i Lider Express, uloga davatelja Post d.o.o. i Lider Express d.o.o. je prema navodima HAKOM-a zanemariva, odnosno podaci za univerzalne poštanske usluge gotovo su istovjetni s podacima i pokazateljima HP-Hrvatske pošte d.d. Agencija je u svojoj analizi proučavala odvojeno tržište ostalih poštanskih usluga, odnosno tržišne udjele davatelja ostalih poštanskih usluga na temelju ostvarenih prihoda od pružanja ostalih poštanskih usluga. Navedeni podaci prikazani su u tablici 1.

Tablica 1. Davatelji ostalih poštanskih usluga i tržišni udjeli u 2010. i 2011. godini

RB	Naziv davatelja usluga	Tržišni udjel po ostvarenim prihodima od obavljanja poštanskih usluga (u %)	
		2010	2011
1	DHL International d.o.o.	[5-10%]	[5-10%]
2	DPD Croatia d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
3	Lagermax AED Croatia d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
4	Intereuropa d.o.o.	[5-10%]	[5-10%]
5	In Time d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
6	Rhea d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
7	Lider Express d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
8	ZUM distribucija d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
9	Bicikl express d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
10	Overseas trade Co. Ltd. d.o.o.	[10-20%]	[10-20%]
11	Tisak trgovačko d.d.	[0-5%]	[0-5%]
12	Nova distribucija d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
13	Brzo srebro d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
14	D.F.F.Ž. d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
15	A1 direkt d.o.o.	[0-5%]	[5-10%]
16	Post d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
17	NADA obrt za usluge prijevoza	[0-5%]	[0-5%]
18	City Ex d.o.o.	[20-30%]	[20-30%]
19	Direkt kontakt d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
20	A2B Express d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
21	ZUM 2010	[0-5%]	[0-5%]
22	Intereuropa sajam d.o.o.	[0-5%]	[0-5%]
A	Ukupno davatelji 1-22	[60-70%]	[60-70%]
B	Hrvatska pošta d.d.	[30-40%]	[30-40%]
UKUPNO SVI DAVATELJI		100,00	100,00

Izvor: podnesak HAKOM-a zaprimljen 23. srpnja 2012

Davatelji poštanskih usluga koji imaju udjel od 0,00 u tim godinama nisu obavljali te usluge.

Iz tablice 1. je razvidno kako se na tržištu pružanja ostalih poštanskih usluga ni jedan davatelj tih usluga ne nalazi u vladajućem položaju. Poduzetnik City Ex, gledano po ostvarenim prihodima, u 2011. godini ima tržišni udjel od [20-30%] dok najveći tržišni udjel po ostvarenim prihodima u 2011. godini ima HP d.d. i to [30-40%]. Iza njih slijede poduzetnici Overseas trade Co. Ltd d.o.o. sa [10-20%] tržišnog udjela i DHL International sa [5-10%] tržišnog udjela.

Osim toga, tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, Agencija je zatražila i očitovanje poduzetnika City Ex vezano uz navode iz podnesene inicijative o poslovnoj suradnji s poduzetnikom HP-Hrvatska pošta d.d.

Poduzetnik City Ex se očitovao u podnesku zaprimljenom u Agenciji 18. srpnja 2012. u kojem je u bitnome naveo kako su poduzetnik City Ex i HP d.d. poslovno surađivali temeljem Ugovora o poslovnoj suradnji zaključenog [...] godine. Tim ugovorom poslovna suradnja je ugovorena na određeno vrijeme do [...] godine te se produžavala zaključno do [...] godine. U

to vrijeme City Ex je uspio pokriti oko [...] posto primatelja poštanskih pošiljaka pošiljatelja T-Mobile Hrvatska d.o.o., a budući da je T-Mobile Hrvatska d.o.o. tražio da se s jednim davateljem usluge definira distribucija tj. prijam svih količina, za City Ex je bilo potrebno riješiti pitanje dostave preostalih [...] posto količina pošiljaka.

[...]

U pravitku istog podneska, City Ex je dostavio Ugovor o poslovnoj suradnji i pripadajuće dodatke zaključene s poduzetnikom HP d.d. i Ugovor o poslovnoj suradnji zaključen s poduzetnikom T-Mobile Hrvatska d.o.o.

Ugovorom zaključenim između poduzetnika HP d.d. i City Ex, [...] godine, uređena su [...].

Osim toga, City Ex je dostavio i ugovor zaključen [...] između njega i poduzetnika T-Mobile Hrvatska d.o.o. Predmet tog ugovora je [...].

II. Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja u ovom predmetu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Vijeće) je sukladno ovlastima iz članka 27. i članka 31. ZZTN-a, na 113. sjednici, održanoj 26. srpnja 2012., razmatralo navedeni predmet te je donijelo odluku da se inicijativa poduzetnika Lider Express, u smislu članka 38. stavaka 5. i 7. ZZTN-a odbaci jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma i zlouporabe vladajućeg položaja protiv poduzetnika City Ex u smislu članka 39. ZZTN-a, a primjenom članaka 8. i 13 ZZTN-a.

Odluku o odbacivanju inicijative Vijeće temelji na slijedećim razlozima:

Poduzetnik City Ex ne nalazi se u vladajućem položaju na tržištu pružanja ostalih poštanskih usluga, dok univerzalne poštanske usluge ne obavlja.

Što se tiče navoda poduzetnika Lider Express o tome da poduzetnik City Ex kao cijenu svoje usluge za dostavu zatvorenog dokumenta do 50g nudi cijenu od [...] kn, što je na granici rentabilnosti ukoliko se radi o pošiljkama s dodanom vrijednošću manjeg broja, a ukoliko se radi o običnim univerzalnim pošiljkama onda je isto s minimalnom rentabilnošću, pogotovo kod manjeg broja pošiljki te da poduzetnik City Ex određuje poštanske usluge ispod jedinične cijene koštanja, navedeno postupanje, kada bi se i utvrdilo takvim, nije u suprotnosti s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja budući da se poduzetnik City Ex ne nalazi u vladajućem položaju.

Naime, jedan od oblika zlouporabe vladajućeg položaja je postupanje poduzetnika u vladajućem položaju na način da svoje proizvode/usluge privremeno prodaje po cijenama nižim od proizvodne cijene s ciljem da tržišne takmace istisne s tržišta ili da im spriječi pristup tržištu. U teoriji prava tržišnog natjecanja navedene cijene se nazivaju tzv. predatorske cijene.

Međutim, osnovna pretpostavka da bi se neko postupanje poduzetnika moglo okarakterizirati kao zlouporaba vladajućeg položaja u smislu članka 13. ZZTN-a je ta da se poduzetnik nalazi u vladajućem položaju.

Budući da se prema prikupljenim podacima tijekom prethodnog ispitivanja stanja na tržištu pružanja ostalih poštanskih usluga, poduzetnik City Ex ne nalazi u vladajućem položaju, ne može se zaključiti da je postupao u suprotnosti s člankom 13. ZZTN-a

Osim toga, u konkretnom slučaju nema niti dostatnih indicija za pokretanje postupka utvrđivanja zabranjenih sporazuma u smislu članka 39., a primjenom članka 8. ZZTN-a.

Uvidom u sadržaj ugovora zaključenog između poduzetnika City Ex i HP d.d. utvrđeno je da ne sadrži odredbe koje bi bile u suprotnosti s člankom 8. ZZTN-a.

Naime, temeljem dostavljenih podataka, vezano uz suradnju poduzetnika City Ex s poduzetnikom HP d.d., utvrđeno je kako je riječ o poslovnoj suradnji koja ne predstavlja zabranjeni sporazum u smislu članka 8. ZZTN-a. Naime, riječ je o suradnji koje je bila ograničenog trajanja i do koje je došlo zbog toga što poduzetnik City Ex nije imao dovoljno kapaciteta da u potpunosti ispuni zahtjeve poduzetnika T-Mobile Hrvatska d.o.o. iz s njim zaključenog ugovora.

Također i uvidom u sadržaj ugovora zaključenog između poduzetnika City Ex i T-Mobile Hrvatska d.o.o. utvrđeno je da ne sadrži odredbe koje bi bile u suprotnosti s člankom 8. ZZTN-a.

Što se tiče ostalih navoda iz podnesene inicijative kao što je taj da poduzetnik City Ex ne obavlja poštanske usluge sukladno Zakonu o poštanskim uslugama, zatim da kod Trgovačkog suda nije registriran za obavljanje djelatnosti: ostale poštanske usluge te da je City Ex izabran kao najpovoljniji ponuditelj na natječaju koji je raspisao poduzetnik Zagrebački holding d.o.o. riječ je o materiji uređenoj drugim propisima, različitim od ZZTN-a za čiju primjenu nije nadležna Agencija, nego druga tijela, odnosno sektorski regulator.

Slijedom svega navedenog, Agencija je temeljem odluke Vijeća, odlučila kao u izreci ovoga zaključka.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog zaključka nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred nadležnim Upravnim sudom u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga zaključka.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

mr.sc. Olgica Spevec

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...], odnosno koriste se postotci i podaci u rasponu.